

భూమిక

లీపులా బయటా
 అన్ని వైపులా, అంతా
 ఎంత అస్త్రవ్యవ్హరణగా
 ఎంత క్రమరహితంగా
 అర్థం కానిదానిలా
 ముక్కలు ముక్కలు అయిపోయింది
 అర్థం కావటం లేదు
 ఎలా ఉండాలి 'భూమిక' అని?
 మొత్తం వ్యధి అంతా
 పొగమయుం అయిపోయింది
 చూడలేకపోతున్నాయి కట్ట

గగ్గోలు వినలేక గదియలు
 పడిపోతున్నాయి చెవులు
 అందరికీ అన్నీ ఉండడం
 నిజాయాతీ లేనట్టు
 రుచి లేనట్టు ఉంటుంది
 విలువలు అడుగంటి పోయిన
 ఇటువంటి సమయంలో
 సోదరులారా! నన్ను క్షమించండి!
 ఒకవేళ నేను ఇలా ప్రశ్నిస్తే-
 ఎటువంటి భూమిక ఉండాలి?

3 ವಿಶ್ವಾಸೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ 14, ಡಿಸೆಂಬರು 2020

ପ୍ରତ୍ୟେକ

విలువైన పరిశోధన ‘వేమన- నాథసంప్రదాయం’

ಡಾ॥ ರಾಜವಾಳೆಂ ಚಂದ್ರಶೇಖರರ್ಡ್
ಸೆಲ್: 9440222117

అశార్య ముదిగండి సుజాతారెడ్డిగారు నా మందు తరువాతాపొత్తు విషమర్పుకలు, పరిశేధకలు. అమె జగమరిన విషమిషమి. స్వజాత్కృత రచయితి. ఉద్దోగం చేస్తున్న రోజుల్లో ఎవరైనా అనేకావసరాలకు ఎంతో కొంత పరిశేధన చేస్తారు. విషమర్ప రాస్టారు. ఉద్దోగ విరమణ చేసినాక సుష్మార్థికి జారుకుంటారు. సుజాతారెడ్డి ఉద్దోగం చేయున్న కాలంలోనూ, ఉద్దోగ విరమణ చేసిన తర్వాత చేతి బలపం కింది పదకుండా పరిశేధనా, విషమర్పనా, స్వజన రంగంలో పనిచేస్తున్నారు. విష్వమిద్యాలుమ అధ్యాపకలు పుండి సమాజం ఎంత ఆశిస్తుందో, అంతక్కనూ క్షమి చేస్తున్నారు సుజాతారెడ్డిగారు. సంప్రదాయం, అధునిక తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలు, సంస్కృత సాహిత్య చరిత్ర అమె కు కరతలా మలకాలు. భారతదేశ చరిత్ర, భారతీయ తర్వాతాప్ర చరిత్ర అమెకు కంఠదఘ్నింగా తెలుసు. సంపూర్ణ పరిశేధకులకు, విషమర్పుకులకు కావలసిన ఉండవలనిన లక్ష్మాలు సుజాతారెడ్డిగారికి పుష్టులంగా ఉన్నాయి. ఆశార్య గోలారెడ్డిగారితో కలిని అమె రాసిన నంస్కరిత సాహిత్య చరిత్ర నేడికి ఒక పెత్తగ్రంథంగానే కాకుండా, ఒక ప్రామాణిక గ్రంథంగా కూడా ఉంది. తలునాత్కృత సాహిత్య పరిశేధన రెండు భిన్న భాషా సాహిత్యాల మధ్యనే కాదు, ఒకే భాషలోనే రెండు రచనల మధ్య కూడా రాయదగిన అవకాశాలను మను-మను చరిత్రల తలునాత్కృత పరిశేధనమలో రుజువు చేశారు. తెలుగు నవపలా చరిత్రను రచించారు. బాణ-కీర్తిథుల సాహిత్యాలును విశేషంగా పరిశేధించారు. అధునిక తెలుగు సాహిత్యం రచించారు. తెలంగాణ రాష్ట్రాధ్యమం ఇప్పటికీ ప్రమాదాల్ని, ప్రచరణలో యువకులకు మార్పద్ధర్మకులుగా నినిచారు. సుజాతారెడ్డిగారు నిత్య సాహిత్య కృషిపెం. అమె నాయని కృష్ణకుమారి, పి. యిశోరారెడ్డి పంచి విషమర్పక పరిశేధకుల సమాకాలికలు. అమె రాసిన గ్రంథమే “పేమన తార్, పూహపూర్వాల్మి” అన్నది.

ఈ పుస్తకం 1993లో వచ్చింది. అయితే సుజాతా రద్దిగారు ఈ గ్రంథ రచన 1983లోనే ప్రారంభించారు. ఈ మధ్యాలో ఆవార్య కొర్కపాది శ్రీరామమార్తిగారు “నాథయోగి వేషమన్” అనే గ్రంథం (1987) ప్రచురించారు. ఇంకా దెమ్మొలంటే 1981 నుంచే ఈ గ్రంథాన్ని గరించి సుజాతారద్దిగారు ఆలోచించివినిట్లున్నారు. అందువల్ల ఈ పుస్తక రచన, ప్రచురణలకు ఒక పుప్పరకాలం వ్యాపింది. ఈ పుస్తకం వచ్చి 26విట్లు అయింది. అయితే దీనిమిద తెలుగు సమాజంలో జరుగులసినంత వర్ష జిగినిట్లులేదు.

ఆరుగ్రాగారు ఈ పుస్తకం మీద ఒకసారి తన అభిప్రాయం తుడుకం చేసినట్లు తెలిసింది.

వేమన ప్రాచీన తెలుగు క్షత్రియులో విశిష్టమైన కవి. తన కలం కన్నా తాను మందు ఉండడమే ఆయన విశిష్టత. తెలుగు వారికండికీ ఇష్టమైన కవి వేమన. ఆయన పదాల్యం తెలుగు నేలలోనేగాక, దగ్గించ ఆరంభించమంతా ప్రాచుర్యం పొందాయి. పాశ్చాత్యుల దృజ్యానీ అక్రించాయి. లోకకవిగా, ప్రజ్ఞాకవిగా, యోగిగా తెలుగు ప్రజలు ఆయను గౌరవించారు. కత్తిప్రదూర్భావాగారు ఆయను జాతీయ కవిగా ప్రభలీంచాలన్నారు. వేమన ఇన్ని రకాలుగా ప్రజలకు నచ్చడానికి, ప్రజలు ఆయను మెచ్చడానికి వేమన పద్మాలే కారణం. ఆ పద్మాలోనీ భావ విశ్వమం, భాషాసౌందర్యం కారణాలు. వేమను మొదట గుర్తించినది వేమన వంటి

ମେଲଗୁଲୋକ ତେବୀଂଦି ମାତ୍ରାତିଥି ପାଶ୍ଚାତ୍ୟଳୁ
ମେମନୁ ପ୍ରଚାରାଂଲୋକି ତେବ୍ବାରୁ. ରାଜସ୍ନ୍ଧାର, ପୋରୀକି
ସାହିତ୍ୟ ପିରାଶପୁଣିନ ତେଲଗୁ ପାରିକି ଅଶ୍ଵାନେତର, ଲୋକିକ
ପ୍ରଗତିଶୀଳ କବି ମୁଟ୍ଟାରୀ ପାଦଯ୍ୟାମୁ ତେଲଗୁ ସମାଜଠ
ପଲସ ପାଲନ ଦ୍ୱାରା ଅଧ୍ୟନିକିରଣ ଚେନ୍ଦଦଂ, ଅଧ୍ୟନିକ
ତେଲଗୁ ସାହିତ୍ୟଙ୍କ ପୁଟ୍ଟଦଂ, ସଂଘ ସଂସ୍କରଣ୍ଦେଶ୍ୟମଂ
ବିଜ୍ଞାପିତାମଧ୍ୟତତେ ମେମନ ସ୍ଵାଜିଂଗାନେ ତେଲଗୁଲୋକି
ପଦ୍ମାରୁ. କଷ୍ଟମଧ୍ୟ, ରାତ୍ରପଥି, ମରୁପୁରୁ, ଆରୁଦ୍ର,
ଏନ୍.କୋପେ, ମୁଖାନ୍, ଗୁରୁତ୍ବ ବେଙ୍କଟରାଣ୍ଡି, ତ୍ରିପୁରାନେନୀ
ବେଙ୍କଟବେଶ୍ୱରରାଚ, କୋର୍ଦ୍ଦପାଦି ଶ୍ରୀମଦମ୍ଭାର୍ତ୍ତ ପଂଦି ପରିଶେଧକ
ବିମର୍ଶକଳୁ ମେମନନୁ ବିରିକା ଅଧ୍ୟୟନଂ ଚେତାରୁ.
ଗୁର୍ରଂ ଜାପୁନା, କୋଂଦାନୀ ବେଙ୍କଟ କବି ପଂଦି କପୁଲ
ମେମନନୁ ପଦ୍ମାଲତୀ ଅଲମକରିଂଚାରୁ, ଅନେକମଂଦି ଅଧ୍ୟନିକ
ବିମର୍ଶକଳୁ ମେମନନୁ ଇଂକା ଅଧ୍ୟୟନନୁ ଚେପ୍ପେଣେ ଉନ୍ନାରୁ.
ତ କ୍ରମଲୋକେ ସୁଜାତାରେଣ୍ଟିଗାରି ଗ୍ରଂଥଂ ପଚିବିଂଦି. (କୁଳ
ସ୍ଵପ୍ନ ପୁନରୁଦ୍ଧରିତିମଳିନୀ ପରମାନ କାଳିଲୋକ କିମ୍ବା
ପରମାନ କାଳିଲିଖିକାରୀଙ୍କ ପଦଂ, ଅଳକଂଦର ମାହାଦୁ
ଅନି କୌରିଲିଖିକାରୀଙ୍କ ପଦଂ, ଅଳକଂଦର ମାହାଦୁ' କାମ ଅନି
ଦୂରଂ ଜରଗଦଂ ବକ ବିଚିତ୍ର ଧୋରିକି.)

ତ ଗ୍ରଂଥଲୋକ ସୁଜାତାରେଣ୍ଟିଗାରୁ ବକ ତାଣ୍ଟ୍ରିଯମେନ
ପ୍ରଜାଶାକିକନୁ ଅମୁନ୍ଦିନଚାରୁ. ତାମୁ ଚର୍ଚିତେ ଅଳକଂ ଗୁରିଂଚି
ତନ ପୁର୍ବ ବିମର୍ଶକଳୁ ମେମନ ଅଭିପ୍ରାୟାମଳନୁ ସମ୍ମିଳିତି,
ବାନୀନ ଅମୋଦିନପଦମୋ, ଅମୋଦିନକପାଇପଦମୋ ଚେତାରୁ.

అమోదింపవాతీతే న హేతుకంగా పూర్వప్రక్కం చేసి, తన
అభిప్రాయాలను ప్రతిపాదించారు. ఇది పరిశోధనలో
శాస్త్రీయమైన ప్రణాళిక. దీనిప్రథమ ఈ గ్రంథానికి మంచి
పరిశోధన విలువలు లిఖించాయి.

‘పాశ్చత్యికంగా వేషసు అనే మొదట అధ్యాయులోనే
సుజాతార్థీగారు, తన పూర్వ విద్యార్థినులు భావించినట్లు
వేషసు అవలాడి, అప్పెలి, వీరశైవుడు లోకాయతడు,
చార్యాకుడు పంటి వాడు కాదని, మార్పుస్వలు పేర్కొన్నట్లు
మార్పిస్వలు కాదని అయిన క్రీ.శ. 8-14 శాస్త్రాల మద్య
భారతదేశమంతా వ్యాపించి, తదనంతర మత సంప్రదాయాల
మీద, మండ్రమాల మీద ప్రభావం చూపిన నాథ
సంప్రదాయ స్వరూప స్వభావాలను వివరించి, ఆ
సంప్రదాయ లక్ష్మాలు వేషసు కవిత్వంలో ఎలా ఉన్నాయో
రుజువు చేశారు. అలాగే వేషసు కవిత్వంలోని
కవిత్వంకాలను పరామర్శించారు ఈ గ్రంథంలో
సుజాతార్థీగారు వేషసును. నాథసంప్రదాయానికి చెందిన
కవిగా నిర్వాపించడమేగాక. భౌతికవాదుల్ని మార్పిస్వలను
తిరస్కరిస్తూ ఇలా అన్నారు. సంప్రదాయం అధ్యాత్మతతల
పేరుతో పశ్చ ధర్మాన్ని ముద్దాచారాలను అంద విశ్వాసాలనూ
అహేతుకవాదాన్ని నమర్థించడం ఎంత చాదర్పుమో,

మార్కీజం వేతుతో వాస్తవికతను చారిత్రక అవగాహనను సంప్రదాయాన్ని కాదనడం అంతే చాదస్తుమని చెప్పాలి. సంప్రదాయాన్ని ప్రేమిస్తూ శాస్త్రాన్ని దృక్షఫ్తాన్ని అలవరచు కంటే అది బొర్రువా పేతువాదం కాదు సంప్రదాయ ప్రగతివాదం అనిపించుకుంటుంది. అదే మంకిష్టుడు కావాళి (పు. 7). వేమన ఆధారగంగా ఇదీ సుజాతారెష్టార్యారు ఈ గ్రంథంలో ప్రతిపాదించడలచుకున్నది దీనిని గురించి తర్వాత మాట్లాడుకుండా.

ఈ గ్రంథంలో సుజాతారెష్టార్యారు వేమన, తన పూర్వ పరిశోధకలు నిర్ణయించినట్లు క్రి.శ. 17వ శతాబ్దం వ్యక్తి కాదని, క్రి.శ. 15వ శతాబ్దం కన్నా ముందు ఉన్నాడని

ఆయన క్రి.శ. 15వ శతాబ్దీని కన్నా పూర్వికుడు కావడానికి సంబంధమండిని ఆమె అభిప్రాయము. “వేమన అంద్ర దేశంలో నాథయోగ సంప్రదాయం వ్యాపించి ఉన్నకూలం, అంటే కనీసం ఏ 13, 14 శతాబ్దీల్లోనే జీవంచి ఉన్నాడని చెప్పడం ఎత్తమైన సమంజసంగా ఉంటుంది” (ప్ర. 58) అన్నారు, అంతేకాదు, సన్మేహదు సన్మయ్య కన్నా పూర్వికుడు అని మానవవ్యాపకున్న కవి 1910లో ప్రకటించినపుడు పెద్ద గాలిదుహరార్థ వీచిందని, అలాగే వేమన 13, 14 శతాబ్దీలకు చెందిన వాడంబే ఇష్టంచిగా ఉంటుందని, అయినా అదే సమంజసమైన నిరఱుం” అని తన వాదాన్ని నీళ్కి చెప్పారు.

వేమన వద్దాయను ఒకటి రెండిణిలీ ర్ఘటిల్లో పెట్టుకొని కొండరు విమర్శకులు, ఆయన దిగంబరుడని అనుమతిస్తారు అలా కొన్ని చిత్రాలు వచ్చాయి. విప్రహోలు కూడా వచ్చాయి ఈ మధ్యనే ప్రారుఖాదు ఉంక్కింద మీద ఉన్న వేమన విఘ్నసికి కొండరు యువకులు, వేమన దిగంబరుడనే వాదాన్ని తిరస్కరిస్తారు, గుర్తులు కప్పారు. సుఖాతార్ద్యోగారు వేమన దిగంబరుడనే వాదాన్ని తిరస్కరించారు. స్వార్థ పూరితుణైన సమాజానికి వైరాగ్యాన్ని బోధించడానికి అయిన ప్రయత్నించినాడోగాని, దిగంబరుడు కాదని పేర్కొనారు.

వేమన కవిత్వంలో కనిపించే సామాజిక విపర్యు అంతా నాథసంప్రదాయానికి చెందినదేనని, అందువల్ల ఆయన నాథసంప్రదాయాది అన్నది ఈ గ్రంథంలో సుజాతా రెడ్డిగారు చేసిన ప్రధాన ప్రతిపాదన. నాథసంప్రదాయాన్ని ప్రప్రతిరింపజేసినవారు తొమ్మిదిమంది. వారిని నవవాధులు అంటారు. తెలుగులో గౌరవ నవవాధ వరిత్ర అనే కావ్యము రాశారు. నవవాధులలో మూలపురుషుడు మత్తేపురదాధుర నాథసంప్రదాయాన్ని వాటిచే వేసినవాడు గోరథాధుడని అంటారిని సుజాతారెడ్డిగారు చెప్పారు. నాథసంప్రదాయం నిరాకార నిభ్యం బ్రహ్మం గురించి చెప్పినా, దాని మూలాంపేస్త దేవత శిష్పదని తెలిపారు. నాథసంప్రదాయం పుట్టుకము, దాని మూలాలను సుజాతారెడ్డిగారు లోతుగా పరిశీలించారు. మొత్తం మీద నాథసంప్రదాయం వైదిక సంప్రదాయానికి ప్రత్యుభ్యాయ నంప్రదాయమని తెల్పారు. “నాథయోగసంప్రదాయంలోని విశ్వసాలను, సిద్ధాంతాలనే వేమన అడుగుడునా అసునరించి వద్దాలు చెప్పారు.” అట్ల కర్కూండలను, విశ్వాహూజలను, తీర్థయాత్రలను, మత్తాచారాలను, అంధవిశ్వసాలను, మూర్ఖాచారాలను ప్రత్యేకించి ఎదురుతిరిగిన వేమన అచ్ఛమై హతువదిగా, పరమాధునికుపుగా మన ముందు నిలుస్తాడు.” (పు. 40) వాలాముంది భావించిట్లుగా వేమన నాస్తికుడు కాదనీ, మత వ్యుతిరీకి కాదని అంత అభీప్రాయ పడ్డారు. మతపుస్తి రపిత సమాజం, రాజుత్తాల్ని వేమన బోధించాడనందో సత్యం, సామంజస్యం లేవు.” (పు. 40) వేమన దొంగ సన్మానాలను విపర్యుండవం, వర్ణాధిత్వాల్ని తీవ్రంగా విపర్యుంచడం వందివేస్తే నాథయోగ సంప్రదాయ ప్రకారం చేసినపేన్నారు సుజాతారెడ్డిగారు.

సాధారణంగా విపర్యులు వేమను ట్రై ద్వేషి అని అంటూ ఉంటారు. ఆయన కుటుంబ జీవితం మీద, వేళ్ళ సంబంధం మీద అనేకాభిప్రాయాలున్నాయి. మొత్తం మీద వేమనకు ట్రైల పట్ల గౌరవం లేదని అనేకుల అభీప్రాయం. సుజాతారెడ్డిగారు ఆ లక్ష్మణం నాథసంప్రదాయంలోనే ఉండ తెలియజేచారు. “ఏ సంప్రదాయమైతే యోగసాధను విరాగత్వాల్ని ఆధారం చేసేపుటుందో ఆ సంప్రదాయాన యాయులు శ్రీంతి గౌరవాభిమానాలను చూపలేదు.

ప్రిమ్మాఖ్యాని చూపారు. స్తోలీ చెడునే దర్శించి కలినంగా నింద కూడా చేశారు. వేళ్ళ మాయలను బయటపై తస్వార్త జాగ్రత్త అని ప్రబోధించారు. అందుకే నాథయోగి వేమన కూడా చాలాచేధ్య స్థూలను, వారి మాయలను పదా చెప్పాడు” (పు. 36) అంతేకాదు “విరాగ సంప్రదాయంలోన ప్రైని మురికి కూపంగా చూపారు” (పు. 38) అని గుర్తు చేశారు. దానని బట్టి ఆలోచిసే నాథసంప్రదాయం - ప్రైని గౌరవితని సంప్రదాయమని, పురుషునుకూలా సంప్రదాయమని అర్థవ్యాతుంది. పురుషుల యోగసాధనసక పురుషుల లైరాగ్యానికి ప్రైని అవరోధంగా భావించడంలోనే పైతికత ప్రశ్నింపడగింది. మరి, వీరబ్రహ్మంగార ప్రైకి అత్యాసుత స్థానం ఇచ్చారు కదా! ఆయనలో నాథయోగ సంప్రదాయం లేదా? పరిశోధించవలసి ఉంది.

కవేని, అయితే వేమన, భర్తపూరి లాగా శృంగార పద్మార్థాలు దాయిదేని సుజాతారెడ్డిగారు పేర్కొన్నారు. భర్తపూరి కన్నా వేమన ఎక్కువ హేతువాది అన్నారు.

వేమను విషయంగా సుజాతారెడ్డిగారు చేసిన మరో చర్చ విశ్వాభిరామ' మకుటం గురించి, విశ్వతోభిరామ అన్న అనుమతినే మకుట రూపమని, అది రూపాంతరం చెందిదని ఆమె పేర్కొన్నారు. విశ్వతః = అంతరు వ్యాపించి భిరామ = ప్రకాశించేది, అది పరతత్త్వం లేదా ప్రకాశించేవాడని ఆమె అర్థం చెప్పారు. విశ్వతోభిరామ - విశ్వతాభిరామ - విశ్వాభిరామ - అది ఆమె చెప్పిన రూపాంతర క్రమం. అలాగే 'విసురవేమ' లోని 'వేమ' వేసి శబ్దమం అనే అభిప్రాయాన్ని సుజాతారెడ్డిగారు ఆమోదించేది. వేమన అనే పేరు పాల్యూరికి సోమన కనుమంది ఉండని గ్రహించారు. ఇవ సంపదాయానికి చెంది భీమేశ్వరునిలోని 'భీమను' అనే పేరు విక్రతం చెంది 'వేముగా' మారిందని వివరించారు. అది కొత్త అభిప్రాయం. వేమ అటువెలదులు కవేని సుజాతారెడ్డిగారు ఆమోదించారు.

వేమన సంస్కరం భీకాలలోని రవనా ల్యాప్‌నీ
 అనుసరించి ఏ పాదానికి ఆ పాదం విగిపోయే పద్మాలు
 రాశారన్నారు. కపులు అర్థకపులనీ, రస కపులనీ రెండు
 రకాలుగా ఉంచారనీ, వేమన అర్థకవి అనీ నిర్వచించారు.
 వారామాత్రలుగా, శైరాగ్య ప్రబోధాలుగా ఉంటూ వేమన
 పద్మాలు అలరిస్తాయన్నారు. ఉపమ దృష్టింతాలతోనే వేవ
 తాను చెప్పుదలుచుకున్నంతా చెప్పారని పేరొన్నారు. ఆ
 కైలి ఒక పదం తీసేని మరో పదం పెట్టాడానికి వీలుకానం
 చిపరగా ఉంటుండన్నారు. వేమన పద్మాలలోని ధ్వనిని
 గుర్తించే ప్రయత్నం చేశారు.
 ఈ గ్రంథంలో మార్పిస్తాయి వేమను తాము సిద్ధాంతాలను
 నుంచి అర్థం చేసుకోడాన్ని అప్పాడించలేదు. కవిని వాస్తవిచారిత్రక దృష్టులతో అర్థం చేసుకోవాలన్నారు. వేమన
 భావవాదానికి చెందిన కవి. అయినా ఆయనలో నంసర్పణాలు
 భావాలున్నాయి. వాలీలో మార్పిస్తాయి గౌరవించారు. వేవ
 శ్రమను గుర్తించారు. నంపద కేంద్రికరణపు పుత్రికేంచా
 నంఘుంలోని దోషిడీని విమర్శించారు. ఆర్థిక అంతరాలను
 గుర్తించారు. వేద వేద గూడి పెనిగయిందురు” అన్నాడు.
 “పరుల బాధలు లేక బ్రతకడీ జునులారా” అన్నాడు.
 “కలిమి లేచి లేనికాలంబ గలుగునా” అన్నాడు.
 ఇలాంపిటియి మార్పిస్తాలుకు పనికి వాయాయి. అందుకే
 అభిధరు సాహిత్యానికి పాలుక్కి సోమన, వేమన,
 వీరప్రభుంగార్థ వారసత్వాన్ని మార్పిస్తాయి గుర్తించారు.
 సొంతం చేసేకున్నారు. కందుకూరి, గురజాడలు

A black and white portrait of Sri Venkateswara Swamy, a man with a full, dark beard and curly hair, wearing traditional Indian attire. The portrait is enclosed in a rectangular frame.

మార్పిస్తులు సంతం చేసుకున్నారు.
వేమన క్రి.శ. 17వ శతాబ్దానికి చెందిన కవి అని
నిరారింధనానికి విమర్శకులు వేమన సాహిత్యంలోని
అంతర్గత విషయాలే అధారం. వేలే దారిప్రత అధారాలు
లేవు. నాథసంప్రదాయం అపలులో ఉన్న కాలాన్ని బట్టి,
నాథసంప్రదాయం ప్రతిపాదించిన విలువల్ని బట్టి,
సుజాతారెడ్డిగారు వేమన కాలాన్ని నిర్ణయించారు. అయితే
వేమన సాహిత్యంలో ప్రతిబింబిస్తున్న సమాజం 13,

14 శతాబ్దీలూనాటిదా? అని పరిశీలించాలి.
 ఈ గ్రంథంలో మరొ వ్యాసం ఉంది. అది “భక్తితత్వ కవయిత్రులు”. ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యాన్నితా కాది వదపోసి ఈ వ్యాసం రాశారు సుజాతార్దిగ్గారు. ప్రాచీన కాలంలో సాహిత్య రంగంలోకి స్నేలు రాలేకపోవడానికి గల సామాజిక కారణాలను అన్వేషించారు. భక్తి ఉద్ఘమమే స్నేలకు కవితర్వరంగ ప్రవేశం కల్పించిందన్నారు. భక్తి ఉద్ఘమం పుట్టుకుపు కారణాలు చెప్పారు. తీస్తు శకారంభం నుండే శైవ వైష్ణవ భక్తి తమిళ దేశంలో ఉండన్నారు. 14, 15 శతాబ్దాలలో ఆ భక్తి ఉద్ఘమం విదేశీ దండయాత్రల నేపథ్యంలో, జాతీయ ఐక్యతను తీసుకొని రావడానికి తోద్వాదిదన్నారు. అంటే విదేశీ దండయాత్రల ప్రభావంతో భక్తి ఉద్ఘమం రాలేదన్నారు. తాళ్ళాపాక పంచంలో తొలి తెలుగు కవయిత్తి తిమ్మక్కు పుట్టింది పైష్ఠవ భక్తి పంచంలోనేనివి గుర్తు చేశారు. తిమ్మక్కు మొల్లు, రంగాజమ్ము ముద్దుపచ్చి, బాలపూపమాంబ, జ్ఞానమాంబ, తరిగొండ వెంగమాంబ పంచి కవయిత్రుల భక్తి కవితాఏతులను విఖ్లేషించారు. వాళ్ళను గురించి ఇదివరకే లభిస్తున్న

మృత్యుంజయని పేరు ఫోఫ్

మనకే ఆయుధం కావాలి - ఇప్పుడు మనకు ఆయుధం...స్వీరు
నియంత్రణ!'' అంటూ హెచ్చరించాడు. ఆపును కళ్ళు మూరుకపోతే వాళ్ళ
దిక్కులేని వాళ్ల, కళ్ళ తెరిస్తే-నసలదిక్కులూ వ్యాట్చి, నాలుగు దిక్కులూ
వాళ్ళావే!'' అంటూ వలస కాల్పికల జీవితాను.
పప్పాజింల్స్ వాళ్ల అన్నితొన్ని నిచ్చినిలా చెప్పాడు

ఈ కరోనా మహామార్గి నమయంలో అనేక కంపెనీలు, ఇతర వ్యాపార లావాదేవీలు అన్ని కుంటుపడి చేపడంతో అర్థాటంగా కేంద్ర సర్వార్థ వారు లక్ష్మల కోణ్ణంటూ ప్రొఫెస్షనలు ప్రకటించేశారు ఆ కలల ఉదాఘననల అర్థాటాలపై కవి ఇలా అంటాడు “ప్రజలకు ధనికిరాని పేశేటిలు ఎందుక డండగ..... ఈ పేశేటిల బీకేటిలు ఎవరికి పండగ?” అని. అంత అర్థాటంగా ప్రకటించిన లక్ష్మలకోణ్ణ రూపాయల ప్రొఫెస్షనలు ఎవరికి ఏ విధగా ఉపయోగ మధ్యయో ఇతరవరకూ ఎవరూ సంతోషంగా చెప్పిన పాపస పోలేదు. మానిషం అనే మరో కవితలో - ముఖమాన్సిత భౌతిక దూరంతో ప్రిమిమనిషి ఒక మాసుస్సు కావాలి.....

చాపు భయం దూరం చేయాలి' మూడితికి గుడ్డ కట్టుకోవేదనం ఇప్పుడు అని వార్యం. కరోనాకి ముందు అయిన వారికి కనిపించుకుండా అమృత్యులు ముఖమంతు కళ్ళెనుకుని బాయి ధ్రిందుతో బైక్ పై చెక్కుర్లు కొట్టడం మనికి తెలుగు.

కానీ ఇప్పుడు ప్రతి వారికి చాపు భయం! అరంబ్, గ్రీన్, రెడ్ జోన్స్ ప్లేస్ నుండిస్తు దేవమంతు... వలన శ్రావిమర్లు.... జ్ఞాన్ జోన్స్ అంటారు. చాలామంది తినకో, తింటూనో ఇళ్ళల్లో కూర్చుంటే వేలకోలదీ పైభు చెప్పులు కూడా లేకుండా కాలినడకన వెళ్లిన వలన కార్బిన్లు వ్యాఘ్ర గాధలు చాలా మండికి కస్తీభు తెప్పించాయన్నది వాస్తవం! పురోగతి అన్న కవితలో నేడి బాలచే రేపది పౌరులు.....నేడి బాల కార్బికులే రేపది వలన కార్బిన్లు! అంటా భవిష్యత్ వాస్తవికతను అవిపురించారు అంకేక్ కుస్తాన్, స్టాప్స్ ఎంఱా లండ నుండి కనిపీనో క్లాస్స్ కేప్టీవ్ కే

ತೆಲುಸು ಕೇವಡಾನಿಕಿ ಕಾದು.....ಎಂತ ದಣ್ಣುಸ್ವರ್ದಿ ತೆಲ್ಲುಗೋವಡಾ
ಪರಕ ಅಂದಿಂದಾದು. ಅಯಾತೆ ಎನ್ನಿ ಮರಕಲೇಸಿನಾ ಮನವಾಡ್ಯೈಮಿ
ಚರಿತರಹಕ್ಕೊಂಡಿ. ಅದಿ ವೇರೆ ವಿವರಿಯಂ . ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗ್ಗೆ ಅನೇಕಮಂ
ಅನ್ನಾರ್ಥುಲನ, ಅಳಾಗ್ಯಾಲನ, ದಿನೀಲನ, ರೋಗಿಗ್ರಷ್ಟಾಲನ ಅರ್ಯಕನ್ನು ಪ್ರಮು
ಸಿನೀನಿಲಂದು ಸೋನುಸೂರ್ದನಿ-ಸುವ್ಯೋ ಸಂದರ್ಭೈ
ಪೋಪಡಂ - ನೀಕೆ ಸಾರ್ಥಂ ನೀಕೆ ಮಹಾತ್ಮರ
ಸೀವಾನೇಧ್ಯಂ...ನುವ್ಯೋ ರೀಲ್ಸ್‌ಸೌರ್ವಿ ಕಾದು.... ರಿಯಲ್
ಪೋರ್ಟ್‌ವಿ! ಅನಿ ಅಳಿವಿಟ್ಟಿಂದಾರ್ ಅಳ್ಕೋಕ್ ಕುಮಾರ್. ಇಂ
ತಃ ಸಂಕಲನಂತೋ ಮುನುಮ್ಮೆಲಿಲ, ಮಹನು ಭಾವಾದೇ
ಢೇಶುಲು, ವೇತಲು, ಜೀನೆ ಕೇ ಲಿಯೆ ತೆಗುಲು ಮುಖುಬು,
ಜನತ ಸಮನ್ಯ, ತದಿತರ ಅರವೈ ಕವಿತಳನ್ನಾಯಿ. ತ
ಸಂಕಲನಂ ಮುಂದುವರಾಬಾಗಾ ಸೀನಿಯರ್ ಜರ್ಜ್‌ಲಿಫ್ಸ್
ಕೆ. ವಿ. ಎನ್. ವರ್ಕ್‌ಕಿ ಅಳ್ಕೋಕ್ ಕುಮಾರ್ ಇಬ್ರಿನ್ ಒಕ
ಇಂಬರ್ಯಾಲೋ ಇಲಾ ಅಂಬಾಪು-ಮುಖ್ಯಂಗಾ ಸೀನಿಯರ್
ಸಿಡೆಜ್ನ್ ಎಬುವಂತೆ ಪರಿಸ್ಥಿತ್ಯಾಲ್ಟಿನ್‌ಹೂ ಕರ್ಲೋನ್
ಸೊಕ್ಕಂಡಾ ಚಾಪುಕ್‌ಂಡಿ. ಅಂದುಕ ಎನ್ನಿ
ಜಾಗ್ರತ್ತಲೆನಾ ಶೀಲುಕ್‌ಂಡಿ.

ರಾಕೂಕಂಡಂತೆ! ಕರ್ಲೋನಾ ಪಾಜಿಲೀವ್ ಅಂತೆ ಪಾಜಿಲೀವ್
ನೆಗಿಲೀವ್ ಅಂತೆ ಪುರ್ತಿಗಾ ನೆಗಿಲೀವ್ ಎಂತಮಾತ್ರಂ ಕಾ
ಅನ್ವಯಿದಿ ಕೂಡಾ ಗುರ್ತಿಂದುಕೋವಾರಿ. ಇತಕ್ಕು ಒಕ
ವಿವರಿಯಂ ಗಮನಿಂದಾರಿ.....ಅರ್ಯನ ಅಸುಪ್ರಿಯೆ

పేవడం ఇప్పుడు అని
కుండా అమ్మాయిలు
చెక్కర్లు కొట్టడం

జీ, గ్రీన్, రెడ్ జోస్పై
జోస్సు' అంటాడు.
ఎల్కోలది పైత్తు
కార్బోల్చల వ్యాచార్
స్థాపం! పూర్వగతి అన్న
కార్బోల్చలే రేపడి

మీద ఉన్నప్పుడు అక్కన స్టేఫ్మీదాస్టం త అనహా
ప్రదర్శిస్తే. అయిన కూతురు డాక్టర్ జ్యులిత్-తన స్టేఫ్ఫిని వెనకేనుక
రాపడం...వారి స్నానిరితిని కొనియాడటం...బిస్ట్రగా తండ్రి అల్స్కోనే
మందలించడం... అందుకేనేమో చాలా సందర్భాల్లో, అనేక బోట్లు ఈ
ప్రాంటోల్స్ వారియర్స్ ని స్నానాలు చేశారు.....వాళ్ళు మనం చిత్రతు
ధీతో పోరాడితే ఇలాంటి వైరన్లనిన్నిటినైనా ఛేదించగలం కదా!

భూమి ప్రాణులయ

మూడు చట్టాలతో
మాకి మూడుతుంబే
ముడుసుకుని ముఖుకుని కూర్చున్ని
మంతలో గంజి తాగుకుంటూ
గలగల లాడే మా బతుకులను
వాడికెవ్వదీకో బలి ఇయ్య జాస్తే

గొప్రలూ తలూ పుత్రామనుకున్నావా!!
 మా తెలివి మా తెగువ
 మా నాగబ్రత్తతో కలుపు మొక్కలే కాదు
 మా గొప్రల్లతో పెద్దపెడ్ద మానులే తగ నిరికిస
 చలి మాకు కొత్త కాదు, పొగ మంచూ కొత్త
 మా జీవితాలనే కమ్మేస్తున్న కారుమయ్యలంతు
 ఇల ఫిరంగులే కాదు మర ఫిరంగులు కరిసిన
 వెరపని గుండె దైర్యం మా సొంతం
 మా గొంతు నిరంతరం నినదిస్తూనే
 వ్యా బున్న వ్యా లీండి

మా అల్ల మా చెంత
 మా అడవిల్ల మా కోసం వంట
 రోద్దు పైనే తినేది అడనే
 మీ తిండి మాకెందుకు పో!!
 గిట్టుబాటిప్పక
 మా బాగు కోసమే సంటూ గింజకుంటూ
 పత్తిత్తు మాటల వల లో చిక్కే చేపలం కాచు
 చింతలో పైతం మెరినే మెరికలం
 ప్రజాసాధ్య పునాదుల్లో మేము
 మా పునాదుల్లో బరాబు పెడితే
 మీ గుండెల్లో బరాలై పేలుతాం
 మా కళ్ళమే మా పంట
 నోలీకొడి బుహుపై రాబందుల కన్ను
 కన్ను పొడిచే కోఫిల్లులం మేం తన్నాంతి జాగ్రత్త
 కంఠంలూ దున్న దండు

